

បុណ្យភ្នំបិណ្ឌ ឬ បុណ្យសែនជូនតា

BUN SEN ĐÔN TA

តាមការស្រាវជ្រាវវែកញែក ប្រវត្តិពិធីបុណ្យភ្នំបិណ្ឌឬបុណ្យសែនជូនតា គឺជាពិធីបុណ្យមួយ ដែលប្រជាពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរនៅគ្រប់ទិសទី បានប្រារព្ធធ្វើឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដោយផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងទំនៀមពីរយ៉ាងគឺ៖ ទំនៀមព្រះពុទ្ធសាសនា និងទំនៀមអ្នកស្រុក។ ពិធីបុណ្យនេះ តែងអនុវត្តនៅខាងរនោចនៃខែភទ្របទ ជាខែដែលផ្ទៃមេឃពោរពេញទៅដោយពពកទឹកពេញអាកាស បណ្តាភាពស្រអាប់ក្នុងរាត្រីគ្មានពន្លឺព្រះចន្ទ ប្រកបដោយភ្លៀងរលឹមជាប្រចាំនោះ។ គេមានជំនឿថា ស្តេចមច្ចុរាជបានដោះលែងសព្វសត្វនរក ប្រេតឲ្យមករកញាតិមិត្ត និងកូនចៅដើម្បីទទួលនូវកុសលផលបុណ្យ ដែលកូនចៅបានឧទ្ទិសជូន។ ហើយបើថា សត្វប្រេត នរកនោះ បានស្វែងខិតខំរកញាតិគ្រប់ប្រាំពីរវត្តរួចមិនឃើញនោះទេ សត្វនរក ប្រេតទាំងនោះនឹងទៅស្ថានរបស់ខ្លួនវិញ ដោយ

បានបន្សល់ទុកនូវបណ្តាសាដល់កូនចៅដោយក្តីទោមន្សផង។

ពាក្យថា “ភ្នំបិណ្ឌ” មកពីពាក្យ “ភ្នំ” រួមជាមួយពាក្យ “បិណ្ឌ” ដែលមានន័យថា “ភ្នំ” គឺការប្រមូលផ្តុំ ឬប្រ ជុំ “បិណ្ឌ” ជាភាសាបាលីគឺ “ដុំបាយ”។ ដូច្នោះយើងអាចសម្គាល់ពាក្យនេះតាមវិ

ដីងាយបាន ថាគឺជា “ការប្រជុំ ឬប្រមូលផ្តុំជុំបាយ” (ការពូតបាយជាដុំៗ ដែល យើងហៅថាបាយបិណ្ឌ)។

បោះបាយបិណ្ឌ

បុណ្យសែនដូនតាគឺជាបុណ្យមួយដ៏ធំរបស់ជនជាតិខ្មែរណាមបូ។ ចូល មកដល់ខែដូនតា អ្នករាល់គ្នាមានឱកាសសំដែងនូវកតញ្ញូចំពោះដូនតា។ គ្រួសារនីមួយៗជួបជុំគ្នាមក ដើម្បីធ្វើពិធីសែនព្រេនមាន៖ បាយ ម្ហូប នំ ចំណី ផ្លែឈើ សំលៀកបំពាក់ថ្មី... គោរពដូនដល់ដូងវិញ្ញាណក្ខន្ធនៃដីដូនដីតា ដែល ស្តាប់ ទៅហើយ។

បុណ្យសែនដូនតា គឺជាបុណ្យប្រពៃណីមួយដ៏ធំរបស់ជនជាតិខ្មែរនិយាយ រួម និងជនជាតិខ្មែរនៅណាមបូនិយាយដោយឡែក។ ពេលដល់រដូវធម្មបុណ្យ ដូនតាម្តងៗ ជាឱកាសមួយសម្រាប់បងប្អូនជនជាតិខ្មែរសំដែងនូវសេចក្តីកតញ្ញូ ចំពោះដីដូនដីតាញាតិការ។ គ្រួសារ នីមួយៗមូលជុំគ្នាមក ដើម្បីធ្វើពិធីសែន ព្រេនមាន៖បាយ ម្ហូប នំ ចំណី ផ្លែឈើ សំលៀកបំពាក់ថ្មី... គោរពដូនដល់ដូង វិញ្ញាណក្ខន្ធនៃដីដូនដីតា ដែលបានទៅកាន់ឋានបរលោកទៅហើយនោះ។

LỄ SEN ĐÒN TA là một lễ truyền thống lớn trong năm của đồng bào Khmer ở Nam Bộ. Khi đến mùa Đôn Ta, đồng bào Khmer có dịp tỏ lòng biết ơn đối với

Sưu tầm và thực hiện: THẠCH THỊ MA RI

người quá cố. Gia đình đoàn tụ quây quần bên nhau để làm lễ cúng. Hiện nay, được tổ chức trong 3 ngày, vào các ngày 13, 14 và 15 rôch, tháng PHAH T'RÔ BÁT (Âm lịch Khmer) với ý nghĩa như sau:

- Nhớ đến công ơn tổ tiên, ông bà, cha mẹ và họ hàng đã khuất.
- Tập trung bà con thân thuộc, anh chị em, con cháu lại để biếu quần áo, bánh trái cho những người có công ơn còn sống và làm lễ cầu siêu cho người quá cố.
- Đoàn kết giữa bà con thân thuộc, bạn bè trong phum sóc.
- Tổ chức liên hoan văn nghệ vui chơi, gắn bó bạn bè thân thích để giúp đỡ nhau trong tương lai.

វេចន័អន្សមជ្ជិក រដូវបុណ្យភ្ជុំ

-បុណ្យវិសេសដ៏សក់សាច់តាំងឡើង
៣ថ្ងៃ៖

១. ថ្ងៃដំបូង៖ ទទួលដូនតា

- ព្រឹកថ្ងៃដំបូង គេរៀបចំផ្ទះសំបែង
លំនៅស្ថាន។ លើអាសនៈបូជាដូនតា
បានតុបតែងផ្កាភ្លឺ។ លើគ្រែមាត្រាល

*Nghi thức trong 3 ngày lễ SEN ĐỒN
TA như sau:*

**1. Ngày thứ nhất: TÔ TUAL ĐỒN
TA (Rước ông bà).**

- Trang hoàng nhà cửa: Mọi gia đình
đều dọn bàn thờ tổ tiên, sắp đặt bộ
quần áo mới, bánh trái, trà cau, trà,

កន្លែងថ្មី រួចបានរៀបមុង ភួយ សំលៀកបំពាក់ថ្មីៗ។

- ក្រោយមក គេរៀបស្តុកមួយមាន៖ ម្ហូប នំ ចំណី ផ្លែឈើ និងបាយបួន ចាន។ អុជធូប ទៀន... រួចអញ្ជើញ ញាតិមិត្ត នៅក្នុងភូមិមកសែនព្រេន។ គេពោលពាក្យសំបូងស្ងួង ហើយថែម ទាំងចាក់ស្រា តែ... គោរពជូនជូនតា ផង។ ពេលសែនជូនតារួច គេក៏ផ្ទៀប ម្ហូបចំណី... មួយមុខបន្តិចៗ ដាក់ចាន ឬស្លឹកចេក ចាក់ស្រា ឬតែពីលើផង។ ហើយយកទៅដាក់នៅក្រៅផ្ទះ ឬក្បែរ របង ដោតធូបបីសរសៃ ហើយពោល ពាក្យសំបូងស្ងួង ដល់អ្នកអង្រើងជើង ស្នែងបាននាំជូនតាមកផ្ទះលេង។

ruou.... Buổi sáng: Nhà nào không cúng vào buổi chiều thì mời chur tăng đến dâng cơm và sau đó đãi khách.

- Sau đó dọn một mâm cơm ngon, lên nhang đèn, mời bà con hàng xóm cùng đến cúng; khăn vái mời linh hồn người quá cố về ăn uống, nghỉ ngơi. Khấn 3 lần, cứ mỗi lần đều có rót trà và rượu để khấn định.

Sau khi cúng xong, người khấn gấp thức ăn mỗi thứ một ít để vào một cái chén cúng trà bánh, đem ra cạnh hàng rào cắm một cây nhang mới và mời kẻ bầy tôi (ma quỷ) đưa ông bà về ăn, nghỉ vui chơi đủ 3 ngày và sau đó đưa ông bà về nhà. Theo quan niệm người Khmer thì kẻ bầy tôi (ma quỷ) không dám lên mâm cơm ăn chung với ông bà nên phải cho chúng ăn riêng.

-ពេលរសៀល៖ ងូតទឹកជំរះកាយ យ៉ាងស្អាតបាត ស្លៀកពាក់អាវខោថ្មី រួចអញ្ជើញដូងវិញ្ញាណកូនដូនតាទៅ វត្ត ដើម្បីស្តាប់ព្រះសង្ឃសូត្រធម៌។

២.ថ្ងៃទីពីរ៖ បុណ្យភ្ជុំបិណ្ណ

- គេយកចង្កាន់ទៅវត្តប្រគេនព្រះសង្ឃ ដារជូនដូងវិញ្ញាណកូនអ្នក ដែលស្លាប់ទៅហើយ។

- គេសែនព្រែនម្តងទៀត ក្រោយមកអ្នកទាំងឡាយនាំគ្នាងូតទឹកជំរះកាយយ៉ាងស្អាតបាត ស្លៀកពាក់អាវខោថ្មី រួចអញ្ជើញដូងវិញ្ញាណកូនដូនតាទៅវត្ត ដើម្បីស្តាប់ព្រះសង្ឃសូត្រធម៌ ។

- Chiều tối: Tắm rửa thay quần áo mới và mời linh hồn ông bà cùng đi chùa nghe chư tăng tụng kinh chúc phúc và xem văn nghệ theo thỏa thích.

2. Ngày thứ hai: BUN PHCHUM BIN (Họp mặt).

- Đồng bào đem cơm đi chùa dâng đến chư tăng làm lễ cầu siêu hồi hướng công đức cho ông bà mà người Khmer gọi là ĐAR.

- Đồng bào lại cúng một lần nữa, sau đó tắm rửa sạch sẽ, mặc quần áo mới, thỉnh cầu linh hồn ông bà đã khuất đến chùa nghe các vị sư tụng kinh và thuyết pháp.

៣. ដល់ថ្ងៃបញ្ចប់៖ ជូនជូនតា

- គេបានរៀបចំប្រដាប់ប្រដាដូចថ្ងៃដំបូង។ របៀបសែនថ្ងៃបញ្ចប់នេះ គេហៅថាថ្ងៃសែនជូនជូនតា។ ពេលគេពេលពាក្យសំបូងស្ងួង គ្រប់បីដង គេក៏ផ្អៀប ម្ហូបចំណី...មួយមុខបន្តិចៗ ដាក់ក្នុងទូកដែលធ្វើដោយស្រទាប់ចេក ដើម្បីជូនជូនតាយកទៅតាមខ្លួននិងវិលទៅស្ថានវិញ។ លើទូកនេះ គេបានដោតទង់កន្ទុយក្រពើ និងឆ្លាក់រូបមនុស្សពីរនាក់អង្គុយលើក្បាលទូក។

ចំណែកនៅក្នុងទូកវិញ គេរៀបចំដាក់បង្ហូរស្រូវ អង្ករ សណ្តែក អំបិល ល្ង ផ្លែឈើ... ដើម្បីជូនជូនតា និងអ្នកមកតាមជាមួយទូកគ្រាន់បរិភោគ។ ក្រោយពេលសែនជូនរួច គេក៏យកទូកនេះបណ្តែតនៅឯបឹង ត្រពាំងព្រែក... ជូនជូនតាត្រឡប់ទៅស្ថានវិញ ។

3. Ngày thứ ba: CHUN ĐÔN TA (Tiễn ông bà).

Ngày cuối, ở từng gia đình, đồng bào vẫn làm như ngày đầu tiên, ngày này người Khmer gọi là ngày tiễn đưa ông bà, tức lễ Chun Đôn Ta. Khi cầu nguyện phải nói cho đủ ba lần rồi lấy thức ăn bỏ vào trong thuyền làm bằng bẹ chuối để đưa ông bà trở về. Trên chiếc thuyền, người ta làm cái cò giống như con cá sấu, và làm hình nộm người bằng giấy hoặc bẹ chuối tượng trưng cho hai người.

Bên trong chiếc thuyền còn có những gói nhỏ như gạo, bánh, mứt, đậu, đường, muối, mè, trái cây... cho ông bà mang theo để dùng lâu dài. Sau khi cúng bái xong, họ mang những chiếc thuyền thả trôi trên sông, hồ, ao...

របៀបសែនបែបនេះ សំដែងនូវសេចក្តីកតញ្ញរបស់កូនចៅចំពោះដួនតា។
នេះក៏ជាឱកាសមួយ សំដែងនូវចំណងសាមគ្គីរវាងសន្តានព្រៀងលាន នៅក្នុង
ស្រុកភូមិនីមួយៗផងដែរ ។

បុណ្យសែនជូនតាចង់អប់រំ

- អប់រំកូនចៅខ្មែរ ឱ្យចេះនឹករលឹកដឹងគុណដល់បុគ្គលដែលបានចែក
ឋានទៅហើយក្តី មិនថាជាសាច់ញាតិ ឬជាអ្នកដទៃ សុទ្ធតែអាចទទួលបាននូវ
ជំបាយ និងកុសលផលបុណ្យទាំងអស់នេះ ។
- អប់រំកូនចៅខ្មែរ ឱ្យចេះបំពេញសេចក្តីល្អ និងការអនុគ្រោះដល់ពពួក
សត្វតិរច្ឆានទាំងឡាយ និងសូម្បីតែពពួកប្រេតអសូរកាយ សុទ្ធតែបានទទួល
នៅសេចក្តីអនិតនេះ។
- អប់រំកូនចៅខ្មែរ ឱ្យចេះលះបង់ទ្រព្យធនរបស់ខ្លួនបន្តិចបន្តួចក្តី ច្រើនក្តី
ប្រើប្រាស់វាដើម្បីជួយដល់អ្នកដទៃ មិនថាអ្នកក្រក្រត់ អ្នកអត់ឃ្លាន មិនថាសត្វ
តិរច្ឆាន ពពួកប្រេតអសូរកាយ ដែលមើលមិនឃើញក្តី សុទ្ធតែទទួលបាននូវ
ជំនួយមនុស្សធម៌នេះ។

- អប់រំពលរដ្ឋខ្មែរ ឱ្យចេះលះបង់នូវពេលវេលាផ្ទាល់ខ្លួន ក្រោកម៉ោងទាប ភ្លឺអត់ងងុយយ៉ាងណាក្តី នូវតែមកបោះបាយបិណ្ឌ ចំណាយពេលវេលា និង មានដូងចិត្តជាអ្នកសង្គ្រោះពិត សង្គ្រោះសូម្បីតែពពួកប្រេតអស្សរកាយ ដែល មើលមិនឃើញ។

Người sưu tầm và thực hiện
THẠCH THỊ MA RI